

Symptomhåndtering og interventioner

v. Seniorforsker og fysioterapeut Jan Christensen og
professor og sygeplejerske Bente Appel Esbensen

Symptomhåndtering (Research scope 5)

- Meget mere at behandle hos en patient end blot at håndtere de primære konsekvenser af en sygdom.
- Mange sygdomme og tilstande har associerede symptomer, som kan forringe en persons livskvalitet, såsom symptomer som kroniske smerter, træthed, søvnløshed eller depression.
- Symptomer kan være 1) diagnoserelaterede og/eller 2) behandlingsrelaterede og håndteringen skal tilpasse "årsagen"

Symptomhåndtering

Symptomhåndtering har fokus på at forbedre livskvaliteten for patienter, der har en alvorlig eller livstruende sygdom.

Målet med symptomhåndtering er at

- Forebygge eller behandle symptomer på en sygdom så tidligt som muligt
- Lindre bivirkninger forårsaget af behandling af en sygdom
- Afhjælpe psykologiske, sociale og spirituelle problemer relateret til en sygdom eller dens behandling - også kaldet komfortpleje, palliativ pleje og understøttende pleje.

Miaskowski C, Barsevick A, Berger A, et al. Advancing Symptom Science Through Symptom Cluster Research: Expert Panel Proceedings and Recommendations. J Natl Cancer Inst. 2017;109(4):djw253. Published 2017 Jan 24. doi:10.1093/jnci/djw253

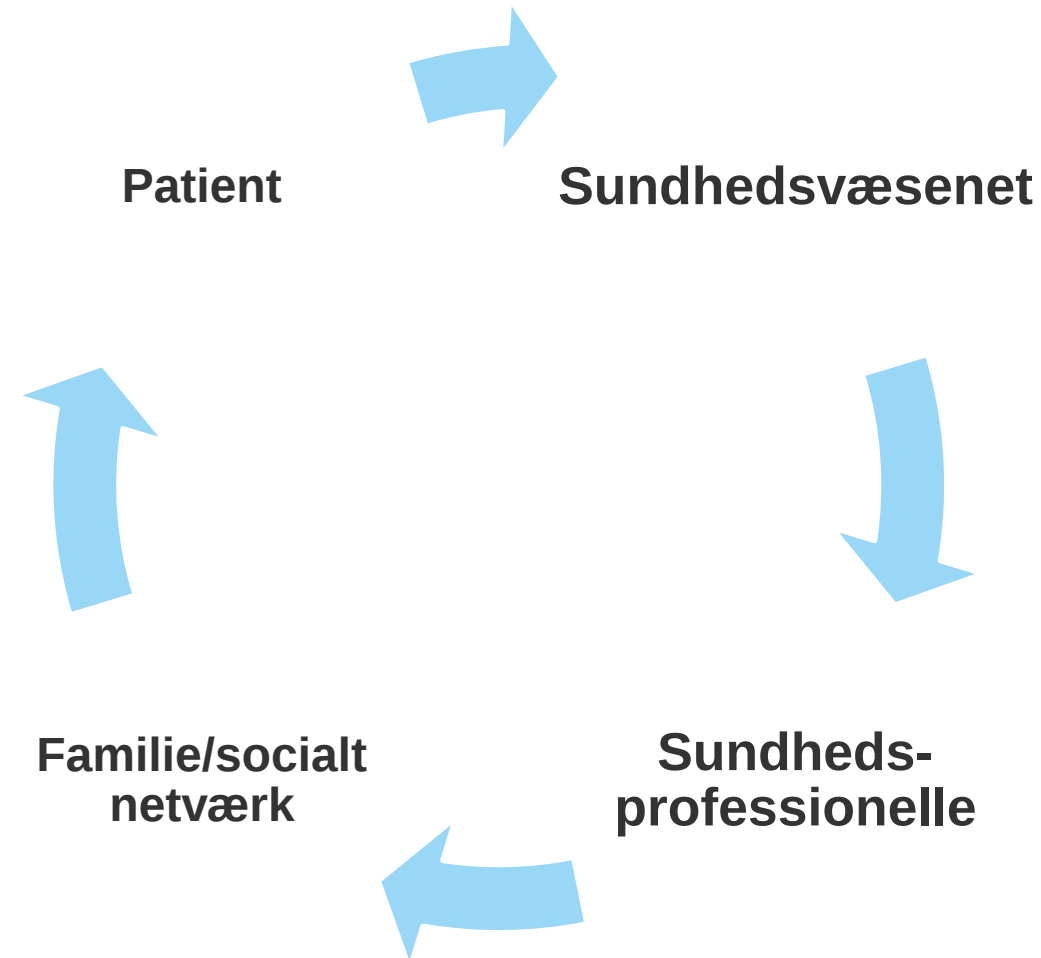
Symptomhåndtering tæt knyttet til self-management

Self-management er *'the individual's ability to manage the **symptoms, treatment, physical and psychosocial consequences and lifestyle changes** inherent in living with a chronic condition'*

Barlow J, Wright C, Sheasby J, et al. Self-management approaches for people with chronic conditions: a review.
Patient Educ Couns 2002;48(2):177-87

Self-management handler om adfærd og aktiviteter, som en person anvender til den konkrete håndtering af en sygdom – eller symptom – som fx at tage medicin og håndtere fysiske eller funktionelle konsekvenser af sygdommen

Strategier for symptomhåndtering

Perspektiver

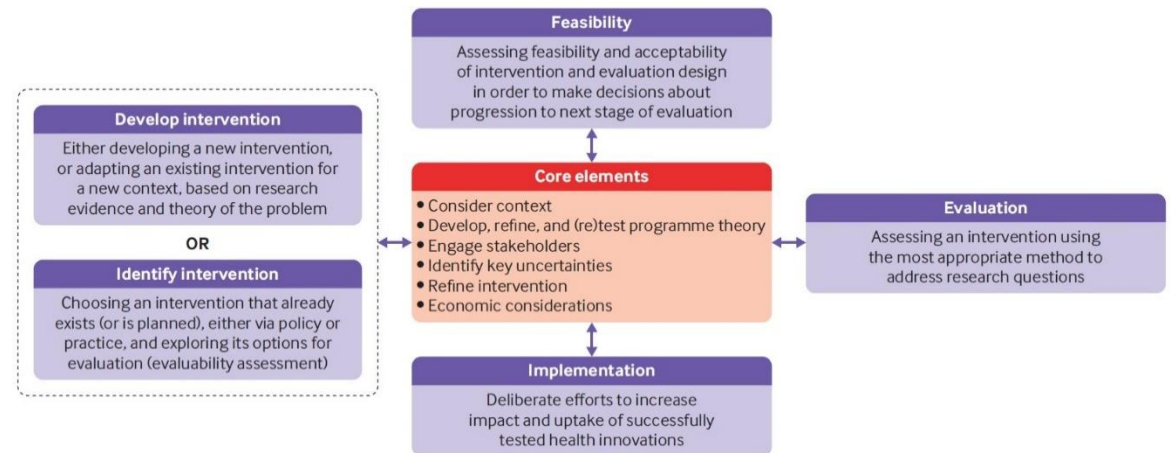
Symptomhåndtering kan være biomedicinske og/eller psykosociale

Symptomhåndtering kan adressere

- HVAD – interventionen
- HVORFOR – begrundelse for den givne intervention
- HVORNÅR – fx hvornår på dagen eller frekvens
- HVOR – hvor finder interventionen sted
- HVORDAN – fx individuelt, online, gruppe
- HVOR MEGET – fx dosis af interventionen (medicin eller træning)

Interventioner (Research scope 6)

- Interventioner som er udviklet og pilot testet
- Implementerbare
- Fx Ud fra Medical Research Council (MRC) framework for Complex interventions
- Interventionerne kan være
 - Eksperimentelle
 - Ikke-eksperimentelle studiedesigns

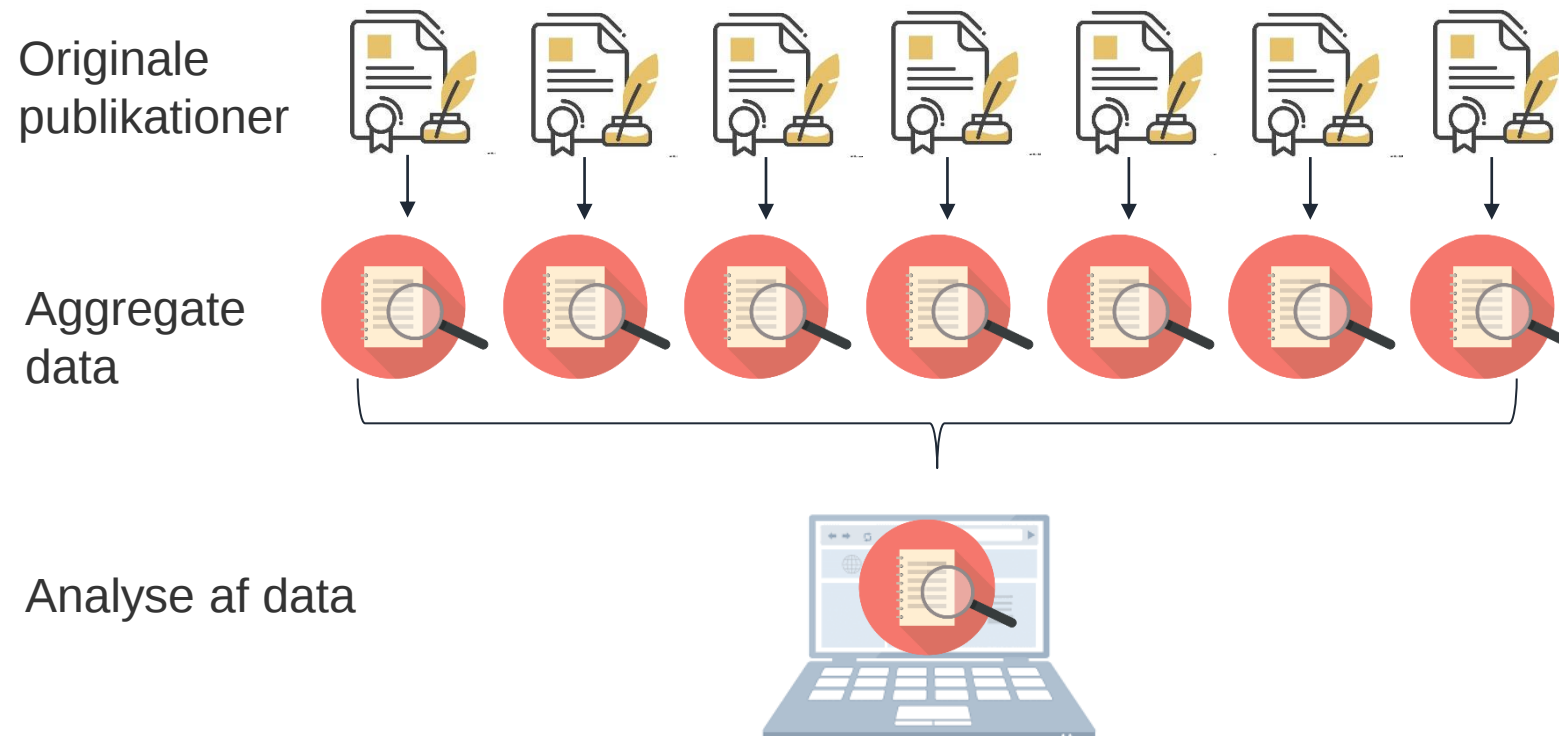
Skivington K, Matthews L, Simpson S A, Craig P, Baird J, Blazeby J M et al. A new framework for developing and evaluating complex interventions: update of Medical Research Council guidance BMJ 2021; 374

Interventioner

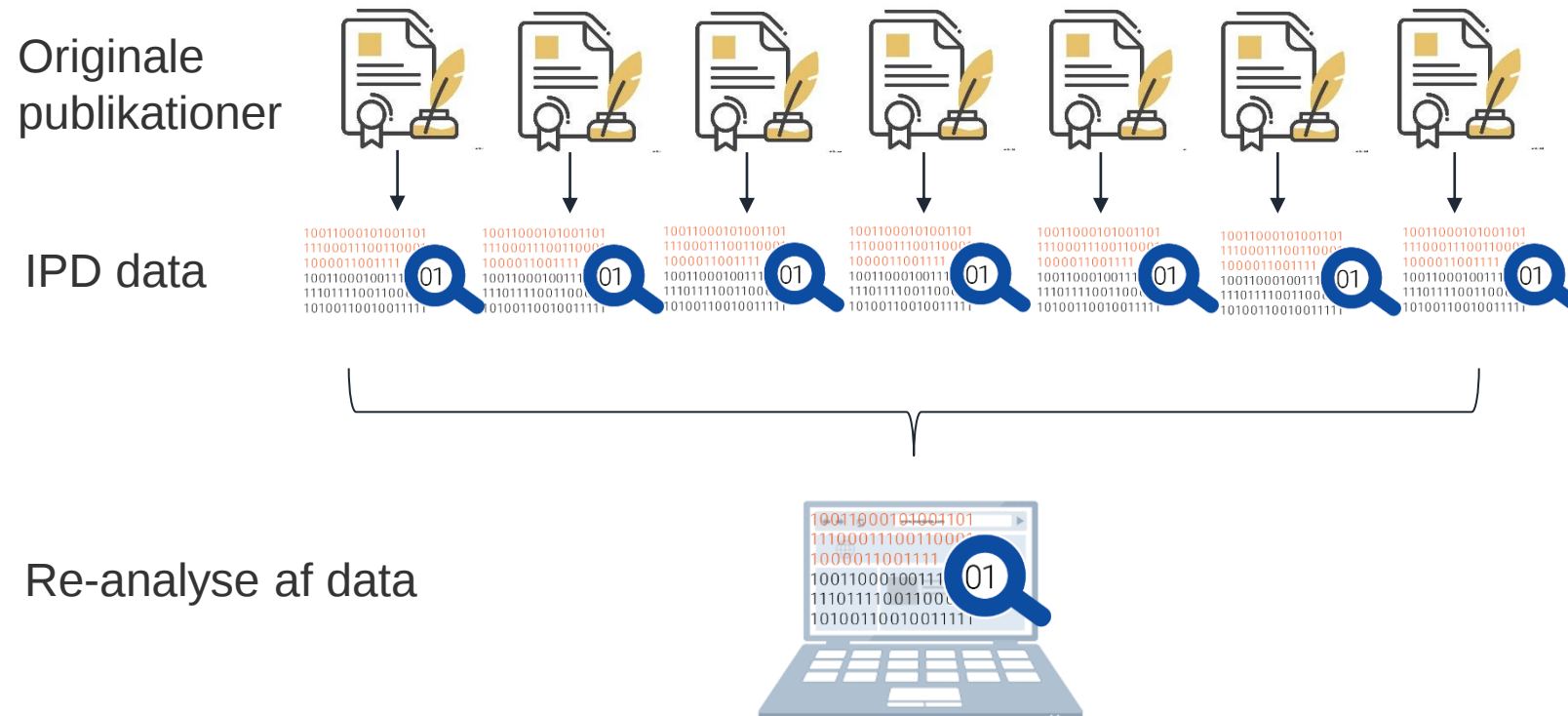
- Individuelle patient data (IPD) meta-analyser

Riley R D, Lambert P C, Abo-Zaid G. Meta-analysis of individual participant data: rationale, conduct, and reporting *BMJ* 2010; 340 :c221 doi:10.1136/bmj.c221

Traditionel Meta-analyse

IPD Meta-Analyse

Interventioner

- Individuelle patient data (IPD) meta-analyser
- Udvikling af programterori
- Kontekstuelle forståelsesanalyser
- Tværgående proces evalueringer
- Implementeringsforskning på tværs af enkelt studier